

„До Чикаго и назад” **Алеко Константинов**

1.Творческа история

Пътните записки на Алеко Константинов са замислени първоначално като документално описание на пътешествието му из една безкрайно далечна и напреднала научно и технически в сравнение с нашата страна.Първоначалното заглавие е било : “ От София през Париж до Чикаго и обратно”,променено по- късно от проф.Б.Цонев в “ До Чикаго и назад”.

Отвратен от покварата в новоосвободеното ни отечество, Алеко търси спасение за своята нравствено – извисена личност.Любовта към природата и вродената любознателност го отвеждат до няколко Всемирни изложения:през 1889той посещава Всемирното изложение в Париж,през 1891 г.-в Прага,а през 1893 г.- Чикагското изложение.Там са били показани последните постижения на човешкия гений във всички области на материалното производство.

2.Тема

Не само описание на пътешествието до Новия свят , а задълбочен анализ на американската действителност- и в материален аспект ,и в търсенето на по- дълбоките, духовни измерения на това развитие.

3.Идея

Алеко Константинов търси образец за развитието на новоосвободената българска държава.С тази идея заминава за Америка.Него го привлича много по- мащабната идея да проникне в бъдещето на човечеството, да види съдбата на човешката личност в условията на бъдещата цивилизация.

4.Жанр

Алеко Константинов руши традиционната представа за пътеписа като информативен и описателен жанр.”До Чикаго и назад” обединява неоспоримата достоверност на “видяното и чутото “ и художествената убедителност на преживяното; умело се преплитат описание с повествование и разсъждение. действителност.

5.Герои и проблеми

а/ образът на повествователя-повествователят не е само обикновен пътешественик,който ни запознава единствено с посетените от него места, а се разкрива пред читателя като психологическа цялост.Със своя темперамент и жизненост,с тънкото си хумористично чувство, с неизтощимата си любознателност към новото, с острата си наблюдателност и критичност, с богатия си интелект, образът на

разказвача умее да открие характерното, отличаващото се, като не се страхува да критикува неприемливото у своите и чуждите.

б/ читателят е възприет не като безименна маса, а като отделна личност, която ще прояви и доверие, и разбиране, и съчувствие.

в/ Айвазян – собственик на българския павилион

г/ Ганьо Сомов – продавач на розово масло /прототип на бай Ганьо /

ЧИКАГСКОТО ИЗЛОЖЕНИЕ ПРЕЗ ПОГЛЕДА НА ЩАСТЛИВЕЦА

Световното изложение в Чикаго- това е целта на Алековото пътуване и той неуморно разкрива впечатленията си от постиженията на науката и техническия прогрес, от уменията на различните народи да представят своите ценности и да покажат спецификата на културата си.

В лабиринта на разнообразните павилиони Щастливеца и неговите спътници търсят своя ориентир- родното.

а/ местоположението и видът на първия посетен от тях български павилион символизира мястото в света на изостаналата в икономическото си развитие българска държава. Тя все още е свързана с образа на Ориента, стои в неговата сянка. Затова и панаирното магазинче заема едно слабо осветено място в близост до “увисналото” турско знаме. Присъствието на България на изложението се означава с розовото масло. Но панаирният образа на родината се раздвоява между мита за земята рай и факта, че отечеството ни не е познато на света.

б/ на Чикагското изложение има и друг павилион, демонстриращ постиженията на България:” Bulgarian curiosities “Баракта на Айвазян е в “турско – мавритански” стил, а изобилието от стоки със съмнително качество напомня на ориенталски битпазар. Окачените портрети на българския княз, на президент-министъра и на военния министър свидетелстват за един показан патриотизъм. Търговците бай Айвазян и Ганьо Сомов, за да продадат стоката си, се налага да обясняват нейния произход.

2.Равносметката от пътуването –Пътеписецът оценява постиженията на Америка, но споделя и тревогата си от някои феномени на модерното общество, сред които са корупцията на властите, безогледната експлоатация, обезличаването на човека в мегаполисите, духовния упадък.